

I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yil yanvar-iyun oylarida Buxoro viloyatining ishlab chiqarilgan yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rinlarda YAHM) ning hajmi 25 663,4 mlrd. so'mni tashkil etdi va 2023-yilning yanvar-iyun oylari bilan taqqoslaganda 106,3 foizga o'sdi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha YAHMning shakllanishida Buxoro viloyatining qo'shgan hissasi 4,5 foizga yetdi.

2023-2024- yillarning yanvar- iyun oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM ishlab chiqarish hajmi va o'sish sur'atlari

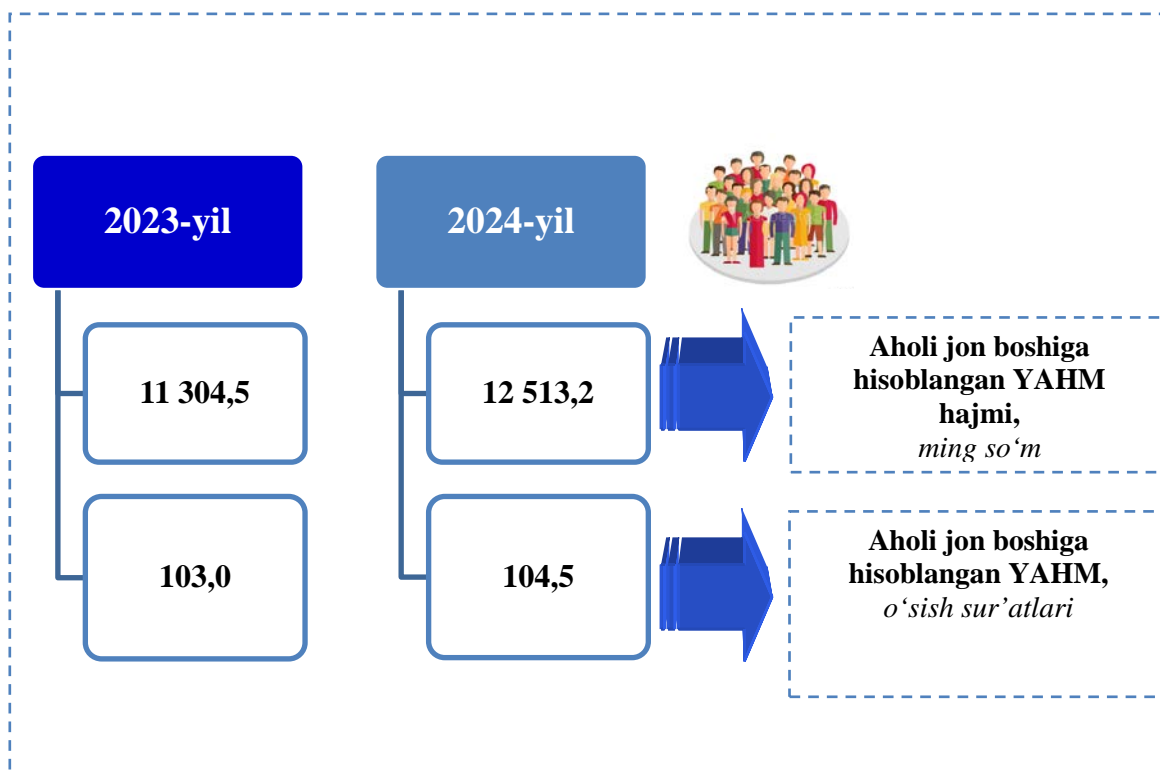
		Mlrd. so'm		o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da
		2023-yil	2024-yil	
	I. YAHM	22 800,1	25 663,4	106,3
	<i>shu jumladan:</i>			
	Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	21 723,2	25 054,1	106,4
	Mahsulotlarga sof soliqlar	1 076,9	609,3	105,1
	II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	21 723,2	25 054,1	106,4
	Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	8 112,0	8 813,0	103,5
	Sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	6 446,9	7 522,7	108,2
	sanoat	4 364,5	5 027,9	106,8
	qurilish	2 082,4	2 494,8	111,1

		Mlrd. so‘m		o‘tgan yilning mos davriga nisbatan % da
		2023-yil	2024-yil	
	Xizmatlar	7 164,3	8 718,4	108,0
	savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	1 702,5	2 042,4	111,4
	tashish va saqlash, axborot va aloqa	1 194,0	1 476,1	110,6
	boshqa xizmat tarmoqlari	4 267,8	5 199,9	106,0

Aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 12 513,2 ming so‘mni tashkil etdi va bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 4,5 foizga yuqoridir.

2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHMning o‘shish sur‘atlari (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan % hisobida)

Hudud iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo‘shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy YAHMning 97,6 foizini, mahsulotlarga sof soliqlar esa 2,4 foizini tashkil etdi.

Hisobot davrida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligining YAHMning tarmoqlar bo‘yicha tarkibidagi ulushi 35,2 foizni, sanoat tarmog‘ining ulushi 20,1 foizni, qurilish sohasida 10,0 foizni va xizmatlar sohasi 34,7 foizni tashkil qildi.

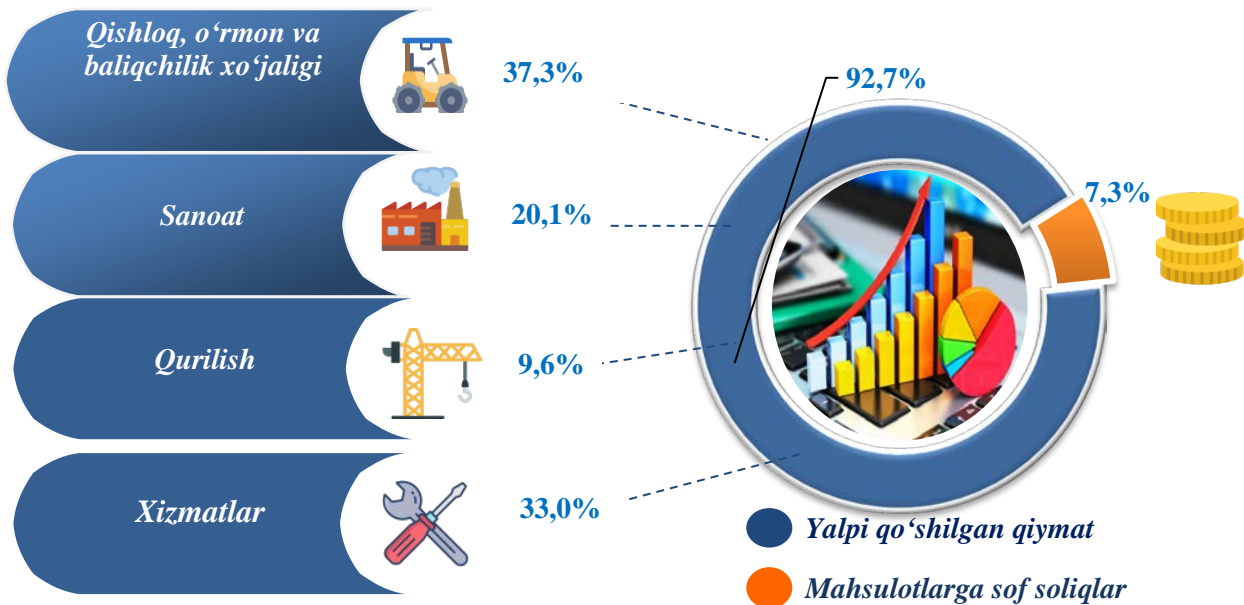
**2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida iqtisodiy faoliyat turlari
bo‘yicha YAHM tarkibi
(jamiga nisbatan % da)**

		2023- yil	2024- yil
	I. YAHM	100,0	100,0
	<i>shu jumladan:</i>		
	Tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	95,3	97,6
	Mahsulotlarga sof soliqlar	4,7	2,4
	II. Tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	100,0	100,0
	Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	37,3	35,2
	Sanoat (qurilishni qo‘shgan holda)	29,7	30,1
	sanoat	20,1	20,1
	qurilish	9,6	10,0
	Xizmatlar	33,0	34,7
	savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	7,8	8,2
	tashish va saqlash, axborot va aloqa	5,5	5,9
	boshqa xizmat tarmoqlari	19,7	20,6

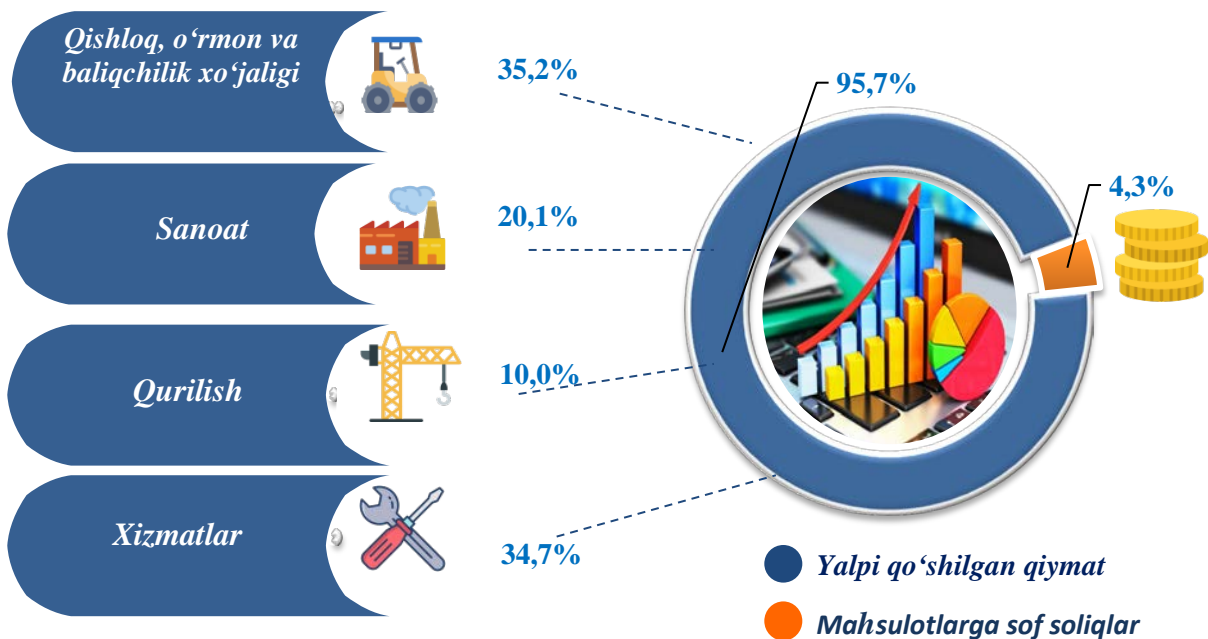

2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

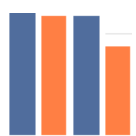
2023- yil

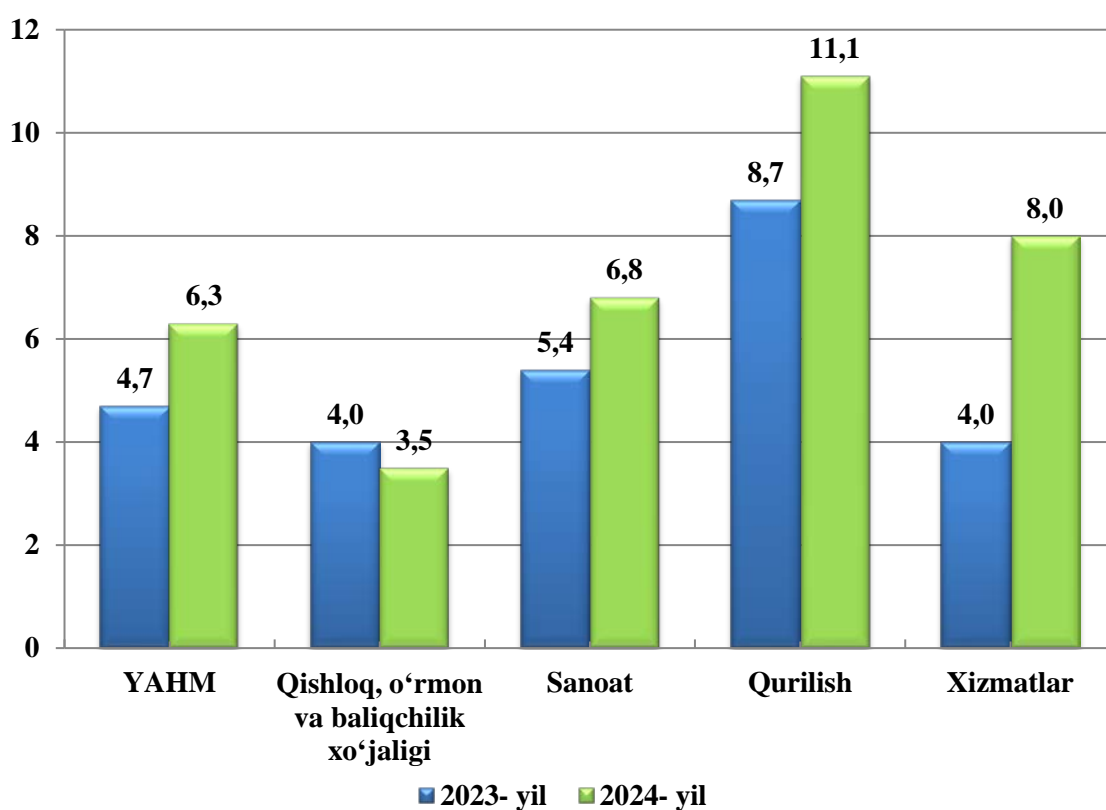
2024- yil

YAHMning o'sishi hudud iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridagi ijobiy o'sish sur'atlari bilan bog'liqdir. O'sish sur'atlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 103,5 foiz (YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi (35,2 foiz), sanoatda 106,8 foiz (20,1 foiz), qurilishda 111,1 foiz (10,0 foiz), xizmatlar sohasida 108,0 foizni (34,7 foiz) tashkil etdi.

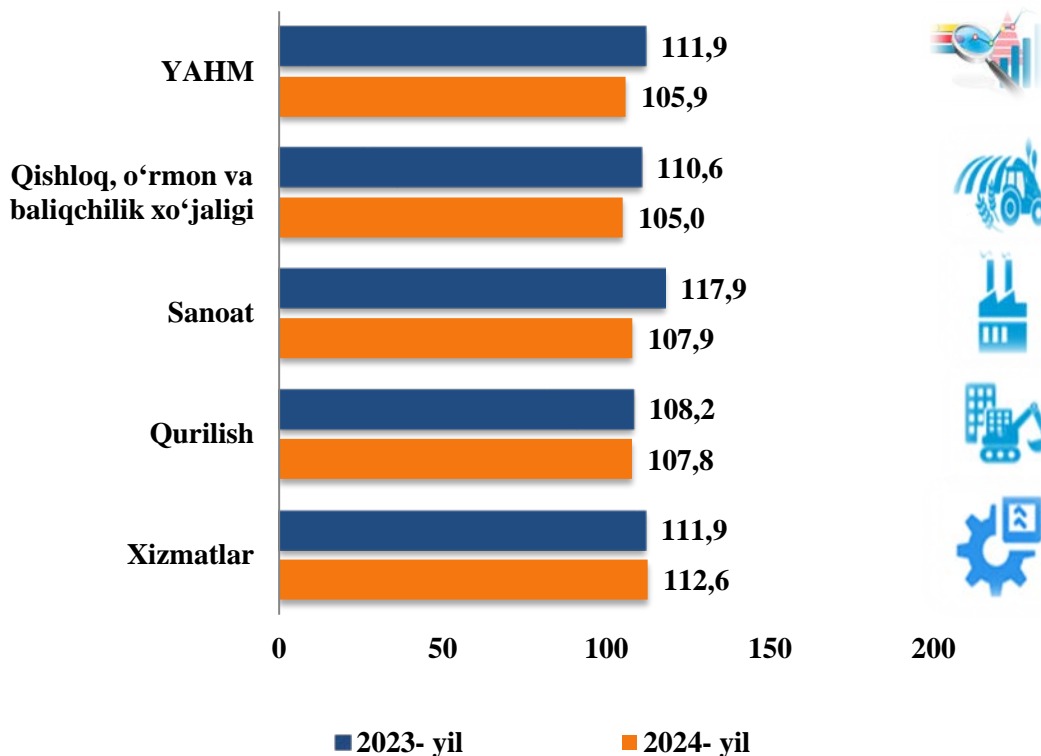
2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mutlaq o'sish sur'atlari (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

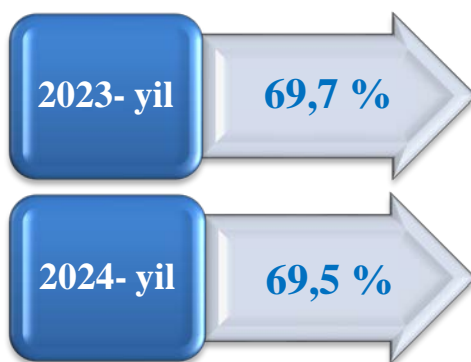
2024-yilga YAHM deflyatori indeksi 2023-yildagi narxlarga nisbatan 105,9 foizni tashkil etdi. YAHM deflyatori indeksining eng yuqori ko'rsatkichlari xizmatlar sohasida 112,6 foiz va sanoat sohasida 107,9 foiz qayd etildi.

2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha deflyator indeksi (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2023-2024- yillarning yanvar-iyun oylarida Kichik biznesning hajmi va YAHMdagi ulushi (jamiga nisbatan %da)

2024- yilning yanvar-iyun oylarida kichik tadbirkorlik 17 418,6 mlrd.so'm (2023- yilning yanvar-iyun oylarida 15 149,5 mlrd.so'm) ni tashkil qildi. YAHMdagi ulushi 69,5 % (2023- yilning yanvar-iyun oylarida 69,7 %) ni tashkil etdi.

Kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushining o'tgan yilning mos davriga nisbatan pasayishi yirik korxonalar ulushining oshishi bilan bog'liq.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Yalpi hududiy mahsulot – milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichi bo'lib, muayyan davrda mintaqaning iqtisodiy hududida joylashgan rezident-institutsional birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalaydi.

Aholi jon boshiga Yalpi hududiy mahsulot – muayyan davrda joriy narxlardagi Yalpi hududiy mahsulot hajmini mamlakat (hudud)ning o'rtacha aholisi soniga bo'lish orqali aniqlanadi.

Yalpi qo'shilgan qiymat – ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar qiymati (ishlab chiqarish) hamda ishlab chiqarish jarayonida to'laligicha iste'mol qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati (oraliq iste'mol) o'rtasidagi farq orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun soliqlar – tovar yoki xizmatning bir birligiga, ya'ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda solinadigan soliqlar. Ularga qo'shilgan qiymat solig'i, aksizlar, eksport va import uchun soliqlar hamda boshqalar kiradi.

Mahsulotlar uchun subsidiyalar – davlat budjetidan tovarlar yoki xizmatlarning bir birligiga, ya'ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda to'lanadigan mablag'lar (subsidiyalar).

Mahsulotlar uchun sof soliqlar mahsulotlar uchun soliqlardan mahsulotlar uchun subsidiyalarni ayirish orqali aniqlanadi.

Yalpi hududiy mahsulot fizik hajm indeksi (o'sish sur'ati) doimiy narxlarda, ya'ni o'tgan yilning mos davri narxlarida hisoblangan hisobot davri Yalpi hududiy mahsulotni (real Yalpi hududiy mahsulot), joriy narxlardagi o'tgan yilning mos davri Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.

Yalpi hududiy mahsulot deflyator indeksi - iqtisodiyotda narxlarning o'rtacha o'zgarishini ifodalaydi va nominal Yalpi hududiy mahsulotning (joriy narxlardagi hisobot davri Yalpi hududiy mahsulot) real Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.